

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр.

БРОЙ 2. У Новоме Саду, 14. Јануарія 1861. ГОД. IV.

Изясненіе Молятава изъ Часловца.

I.

Се женихъ градеть вз полночи, — Ето, гле, женихъ долази у пороги. Кои Псалтираць уме приповедити ову еванђелску притчу о петъ мудрихъ, и петъ лудихъ девояка? Ко се подразумева у овой притчи подъ именемъ жениха? *Подразумева се самъ Христосъ Спасишель.* — Ко се подразумева подъ именемъ мудрихъ девояка? — *Разумеду се они люди, кои пазе на себе, чине добра дела и шако живе да у свако доба могу даши Богу одговоръ за своя дела.* — Ко се подразумева подъ именемъ лудихъ девояка? — *Они люди кои непазе на себе, и кои немисле на Бога и на душу.* Чему насъ учи Спасигель чрезъ ову притчу? Да будемо увекъ на опрезу, да пазимо на себе и да се добро владамо; еръ незнамо, кадъ ћемо предъ Господа Бога изићи и одговоръ за наша дела дати морати.

И блаженъ рабъ евоже шбрацетъ вѣдѣти. — И блаженъ, ереѣанъ е слуга, когъ нађе (Господъ) будна. Сви мы люди есмо Божіе слуге, и Богъ намъ е овай животъ зато дао, да га по нѣговој светой вољи проводимо, да се добро владамо, и еданъ другоме Бога ради добро чинимо. Као што е свакомъ господару мило кадъ му е слуга за посломъ заузетъ и вредаѣтъ, тако е и Господару надъ свима т. е. благоме Богу по вољи, кадъ смо мы свагда заузети с' послови кои су нѣму повольни. Шта е Богу по вољи? Шта заповеда

четврта, шта пета Божія заповесть? Шта заповеда прва, друга, трећа, четврта, пета прквена заповесть? Коя су дѣла милости тѣлесне? — Имали у I. Читанки о каквомъ човеку речъ, кои е сиромашну децу у време глади хлебомъ даривао? (Бр. 11). Кои ми уме ту приповедку приповедити? Ко зна јошъ едну гдѣ е нека госпођа сиротой удовици и нѣной деци леба послала? (Бр. 25.) — Есу ли онай богатый господинъ и ова госпођа градоначелница по вољи Божіой радили, кадъ су сироте подпомагали? Видите они су были добри, па ће зато у сређни быти, еръ ће ихъ благій Богъ у свачему благосговити.

недостойнъ же паки егоже шбрацетъ оуниверсиа. — а недостоянъ е опетъ, кога нађе леньствујућегъ? Онай слуга Божій, т. е. онай човѣкъ е недостоянъ милости Божіе, кои е лень, кои не чини добра дела, кои оне дарове што му Богъ даде неупотребљава на славу Божію и на користъ своихъ ближнихъ; тай нѣ достоянъ Божіе милости. Какавъ е грехъ леньость? Кажи ми све грѣхе смртне? Како намъ се валя владати да будемо достойни милости Божіе?

Блуди оубо дѣше моя, — чувай се дакле душо моя; пази на себе душо моя.

не спомъ штатогиса, — немой се спомъоб теретити; немой да заспишъ. Кадъ се мы занемаримо, и непавимо на себе, онда душа наша спава. Валяли да се мы тако занемаримо?

да не смерти предана бѣдѣши, — да небудешъ смрти предана. Кои е слуга лень па неће да уради господаровъ посао, тай буде каштигованъ. А шта ће быти с' онимъ човекомъ, кои неће да се влада по божіимъ заповестима? Разумева л' се овде смръть тѣлесна, кою свакій човѣкъ претрпити мора? Не, него се разумева грехъ, и она вечиша каштига, душевна смръть коя неисправне грешнике на ономъ свешу чека.

и царствїа кнѣ затворишиса, — и да nebudeшь изванъ царства затворена. Чувай се душо моя, да се царствѣ Божїе испредъ тебе незатвори, да не останешъ исключена изванъ царства! Кои ће люди быти исключени одъ Божїега царства? Кои су грѣси смртни; вапиюћи на небо, туђи; греси противу св. Духа? А шта све валя радити да заслужимо царство Божїе и вечно блаженство?

но коспрани зовѣши: сватз, сватз, сватз еси Боже, Богородицею помилуй насъ. Но прени, пробуди се, поправи се, упути се на добро, — зовући, говорећи: светъ, светъ светъ си Боже, чрезъ Богородицу, молитвама Богородице помилуй насъ. Гди сте јошгъ учили ову молитвицу? Зашто се каже трипутъ *свешъ*? —

II.

День онъ страшный помышляюћи дѣше моя побди. Данъ онай страшный помышляюћи душо моя буди будна. Душо моя, мисли на данъ страшнаго суда, на увекъ буди на опрезу, чувай се одъ зла и чини добро. кжигаюћи скѣшѣ твсю, елеемз проскѣцаюћи, — ужижаюћи, палећи свѣћу твою; и улѣмъ разветляюћи. (Блей или улѣ значи овде милостию или дѣла милости коя треба да мы чинимо.)

не вѣси бо когда прїидетз къ тебѣ гласъ глаголющїй: Ѧ женихъ. — Брѣ незнашь кадъ ће доћи къ теби гласъ кои говори: Ето жениха, ето Господа Исуса Христа.

Блуди оубо дѣше моя, да не воздремлеши. — Пази дакле душо моя, да незадремашъ.

и пребѣдеши кнѣ толкѣши яко пать дѣвз. — и да неостанешъ наполю куцаюћи као петъ дѣвояка. (Овде валя опетъ псалтирце сетити на горепоменуту еванђелску причту.)

но бодреннш пожди, — но бодро, трезвено, у буд-

номъ станю почекай, живи трезвено, по Божіемъ закону.

да оусраиши Христа елеємъ маститымъ, — да предуеретнешь Христа ульмъ мастнымъ, лепимъ, финимъ, т. е. да е' добри дѣли предъ Христа изиѣшъ. и дасть ти чертогъ Божественный славы своѣа. — па ѣ ти дати свою божественну славу.

III.

Тебе неборимю стѣну, спасеніа оутвержденіе Богородице Дѣво молимъ. — Тебе небориму стѣну, спасенія утврѣенъ Богородице Дѣво молимо. Мы молимо тебе Богородице Дѣво, коя еи стѣна што се неможе оборити, и тврдиня нашего спасенія.

сопротивныхъ сокѣты разори. Противника', бунція, немирныхъ людій намере разори, поквари.

людей твоихъ печаль на радость преложи, — твоихъ людій тугу на радость претвори.

градъ твой шради. — градъ твой, место ово у коме мы живимо и тебе почитуемо, огради, одбрани, сачувай.

Императоръ нашемъ сповори, — цару нашемъ буди одъ помоћи, помози му да немирне люде, бунціе, неприятель покори.

ш мирѣ міра моли, — за миръ свѣта моли; моли се Богу да на свѣту, межу людма миръ буде.

якш ты еси Богородице оупоканіе наше. — ерь си ты Богородице ухванѣ наше.

Житіе Св. Василя Великога,

Архиепископа Кесаріе Кападокійске.

(Наставльно.)

Осимъ свію овыхъ добродѣтельй, іоштъ е Василю рѣчма и перомъ и чудесима бранію православне христіяне одъ нападаня Аріанаца. Еданпутъ кадъ е царь

Валентъ забранио православномъ свештенству у црквама проповѣдати, и кадъ св. Василіе никоимъ рѣчма ни доказума ніе могао убѣдити цара да поврати цркве православнима, предложи онъ напоследку да се распра ова на судъ Свевшнѣга одложи, и то овако: да се врата црквена заключаю, да се предъ њима найпре Аріани а после православни Богу моле, и коіой се страни врата сама одъ себе отворе, та да има право у цркви проповѣдати. Аріани пристану на то, и стану се Богу предъ вратима црквенима молити. Они се молише и молише, ал' имъ се црква неотвори. Затимъ приступи св. Василіе са своимъ духовнымъ чедама и яснымъ гласомъ изрекне псаломске рѣчи: „Отворите се врата, на ће уѣи царъ славе!“ И на ове рѣчи одма се браве поразпадаю, а вѣтаръ дуне и врата црквена отвори. И као што е у старомъ завѣту Богъ ревностномъ своме пророку Илиі огань е' неба послао, да епали жертву и покаже людма да е Онъ правый и единый Богъ, исто тако послушао е и молитву Василіеву и е' тымъ увѣрио люде о истини вѣре православне.

После смрти Евсевія избранъ буде Василіе за Архіепископа Кесаріе Кападокійске. Другъ његовъ св. Григоріе Назіанзинъ највише е око тога радио, да изборъ овај у користь Василіеву испадне, али не толико изъ личне любви свое према овоме, колико зато, што е увѣренъ быо, да е Василіе најдостојнији за овај великій санъ и ово отлично достојанство црквено.

Као Архидерей Василіе е не само оправдао надежду, коју на њѣга православни христяни полагаху, него е јоштъ и превазишао свако очекиванъ. Све свое доходке трошио е на издржаванъ црквѣй, на подизанъ богоугодныхъ заведенія, на подпомаганъ сирота' и удовица'. Онъ е и као Архиепископъ живио са свимъ просто и безъ сваке велелѣпности, свакиј сувишанъ

дрешакъ у елу, одѣлу и покуѣству избѣгавао е. Сваке неделѣ и свакогъ празника, а вишенута и у радне даге проповѣдао е у цркви слово Божіе. На проповѣди љгове врвио е народъ тако, да е онъ мношину своихъ слушателя са морскимъ пескомъ уподобљавао. Своимъ примѣромъ и своимъ наукомъ склонио е онъ не само просте люде, него и најотмѣнију господу и госпође да су свако јутро, а особито сваке неделѣ пре зоре у цркву на полуноћницу и јутренју долазили и грѣха се кајали, па онда у хвалу и славу Божију духовне пѣсме до сванућа појали. У љговой цркви служила се св. литургија средомъ, петкомъ, суботомъ и неделомъ, а осимъ тога на даге, у кое се чинио споменикъ когъ мученика. Боленицу, коју е Василије ісштъ као свештеникъ основао бы, распространио е као Архиепископъ тако, да се изъ врше кућа састояла, и као какво предградіе за себе изгледала е. Не имајући самъ довољно новаца да произведе тако огромно дѣло, умѣо е Светитељ овај своимъ сладкорѣчивимъ бесѣдама и своимъ мудримъ савѣтима навести богате люде да приносе жертве на славу Божију и на помоћъ бѣднихъ страдалица. У великој тој болници св. Василије е болестнике надгледао, старао се да они сваку негу и послугу уредно дсбьяю, и гадъ му годъ врѣме дозвољаваше дворни е самъ лично свое болестнике давајући имъ покрај тѣлесныхъ љкова, и мудре савѣте и утѣху духовну.

Пламень побожности, пастырске ревности и добродѣтельногъ живота кои обузимаше душу и срдце великогъ Іерарха, распрострео се и на оне свештенике, кои су у љговой духовној области Богу служили, и кои су се кодъ нѣга за ово свето званіе припремали. Светый Василије старао се да у својој епархији, по свима местима гдѣ се цркве налазе, подигне и училишта християнска. У манастирима постојала су већ

У то врѣме братства или задруге побожнихъ инока, кои су сирчадъ и другу себи повѣрену дѣчицу воспитавали и обучавали. У таквимъ училиштама учила су дѣца Богу се молити, читати, пояти, упражњивала су се у читавю Псалтира, у ученю Соломоновыхъ и Сираховыхъ изреченія; толковавъ имъ е Апостолъ, Евангелія и остале књиге светога писма, приповедана су и читана житія Светыхъ. Одраслія сиромашна дѣца даву су кодъ майстора заватъ учила, а преко ноѣи су у заведенію ноѣивала и при обштой вечерњой и ютренњой богомолњи свакој данъ бивала.

До времена Василия Великога свештеници и архиереи служили су службу Божию употребљавајући у различитимъ предѣлима различите обреде, но држећи се инакъ у главноме онога реда, кои е одъ Апостолскихъ времена заостао. На врло многимъ мѣстима употребљавана е литургія св. Јакова брата Господнѣгъ и првогъ епископа Ђрусалимекогъ. Будући пакъ да е ова литургія врло дугачка, то е њоу св. Василие Великій ради слабости людске сръцето задржавши редъ и смисао молитава изъ оне стародревне литургіе, тако да се све ектеніе изъ Василиеве литургіе намазе и у литургіи св. Јакова, само што е у овој свака молитва обширно изложена, а у Василиеве е само најглавни смисао изъ цѣле молитве употребљенъ. Литургія, која се Василиевомъ зове служи се у светој православној цркви сваке неделѣ усвршнѣга поста осимъ цвѣтне, на великій четвртакъ, на велику суботу; на данъ спомена Василиевогъ 1-огъ Јануара, и напоследку у очи Божића и Богоявленія; но ако кои одъ ова два праздника у неделю или у понедељакъ пада, онда се Василиева литургія не у очи празника него на самъ празникъ Роѣеня или Богоявленія господнѣгъ служи. Молитве, кое свештеникъ на вечерню и ютреню у себи чита, такође су дѣло светога Василия. Исто тако мо-

литве на Духове, које клечећи слушамо. Молитва на крају шестога и деветога часа, и вѣке молитве пре и после светсга причешћа есу такође изливи чувства овогъ дивногъ Ђрарха, и небојавленога Христова тайника. Овромъ овыхъ молитава обдарно е овај свѣтилникъ спасовъ свету цриву многимъ безсмртнымъ богословскимъ списаніама, одъ коихъ су најглавнія ова: деветъ бесѣда на шестодневъ, т. е. књига у којој е високимъ богословскимъ мыслима разясѣна повѣсть светога писма о створеню свѣта; седамнаестъ бесѣда на псалме; петъ књига противъ Аріеве ереси; една књига о светомъ Духу, у којој е оповргнуто лажно учење некакрога Евесміа, кои е учио да е Богъ тѣлесанъ; књига о монашкомъ животу, и вѣколико стотина' псама'.

(Свршиће се.)

Садашњи народи Европе.

(За старие ученике.)

Сви народи, што данасъ у Европи живе, доселили се изъ Асје, јошчѣ у врло старо време. Кои су рание дошли, ти су све далѣ на западъ отишли. Ови су народи слѣдећи:

1., *Келши*, некада врло великїй народъ, што е скоро цео западъ заузимао. Њихови потомци живе данасъ у Ирекој (Ireland), Шотекѣ (Schottland) и у северозападномъ комаду Француске. Остали Келти примили су римскїй езикъ, и то су данашњи Французи.

2., *Ибери*, примили су такође римски езикъ. Њихови потомци живе данасъ подъ именовъ Португеца и Шпаньолаца.

3., *Грци*, некада су были врло славанъ народъ. Имали су силне вароши и градове по целомъ скоро

www УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА приморю средиземногъ и црногъ мора; нѣиова е трговина била прва на свету; нѣиовъ ъзикъ найизображеніи, тако да су га сви страни народи волели и учили. Имали су славне певце, као што е био Омиръ, кои е спевао красну и велику песму о Троянскомъ рату, која се песма и садъ по целомъ свету чита; имали су славне мудраце (философе), као што е био Сократъ, найпоштеніи човекъ на свету, кои е радије умрѣо за любовъ истини, нег' да живи у лажи и непоштенію; имали су славне войводе, као Леониду, кои е съ 300. другова у едномъ теснацу више одъ милионъ персиске войске задржао и јуначки погинуо. Темистокла, кои е кодъ Саламина Персияне на мору победио. Аристиде, кои е тако поштенъ био, да га јоштъ и садъ *праведнимъ* зеву, и кои е милионе државни новаца у своимъ рукама имао, па опетъ у такој сиротинѣи умрѣо, да га нису имали съ чимъ саранити; славне вештаке у свакој струци: молере, ваятелъ, видаре и т. д. којима е и данасъ тешко паранаћи.

4., *Римляни*, тако названи одъ главнога града Рима, иначе и *Лашини*, праотци данашњи *Талијани*. Некада су били якъ и славанъ народъ, многе су ратове водили и землѣ освајали. Подъ њима е била некада данашња Енглеска, Француска, Шпанска, Италија, Турска и Грчка, мала Асија, Сирија, Египатъ, Тунисъ, Алгиръ, Марокко, и сва острова средиземногъ мора. Они су били само за боемъ; ал' у наукама далеко су иза Грка заостали. Данасъ се међу њиове потомке брое и они Келти и Ибери, што су њиовъ ъзикъ попримали т. е. данашњи *Французи* и *Шпаньолци*, а тако исто и поримлѣни Даци, чи су потомци данашњи *Романи* (*Власи*). Одъ Римляна био е најзнаменитіи човекъ *Юлије Цесаръ*, подъ којимъ се увео нашъ календаръ, којимъ се и садъ православни sluже; одъ

римски царева *Окшавианъ* подъ чиѳомъ се владомъ Христѳсъ Спаситель родио, и *Константинъ*, кои е Християнски законъ прим.о и у римско царство увео. Константинъ и Елена мати вѳгова слави се 21. Мая. Константинъ е быо први римски царъ, кои е столицу царства пренео изъ Рима у Цариградъ, кои се по вѳговомъ имену Константинополисъ (Константиновградъ) зове; за то га гдекои погрешно држе, да е био грчки царъ.

5., *Германи* или *Немци*, они су имали више гра-на, одъ коихъ се едне населиле у римскомъ царству, па тамо изгубиле свой езикъ, као *Лонгобарди* у Ита-ли (данашня Ломбардия у Аустр. царству), *Франци* у давашњѳй Француской (отуда земљи име), *Англи* у Енглеской (одтуда ѳѳй име). Остали Немци живе у данашњимъ Немачкимъ државама, има ихъ и у нашемъ царству. С' Немцима су сродни Холандези, Дани, Нор-вези, Шведи.

6., *Славени*, они су одъ свиу европски народа највеѳма къ северу и истоку. Пайвеѳе племе славен-ско есу *Руси*, после *Поляци*. *Чеси*, и *Срби*. Руса има и кодъ насъ у Галицији, у Маѳарској, и у Войводству у Бачкой, ти зову се Мали Руси и Рушњаци. — Ме-ђу Чехе броју се и Моравци и Словаци, (Словаке не-треба да зовемо Тотовима, еръ ни мы не волемо, да насъ они Рацима зову, свакомъ треба дати свое), и сви живе у Аустрији. — *Срби* живе у Аустрији, у Тур-ској, у Србији, Црној Гори, и нешто мало у Русији. — Осимъ ови има ѳѳштъ у Аустрији *Хорваша*, *Словенаца* (мы ихъ обично Краньцима зовемо) и у Турској *Бу-гара*.

7., *Маѳари*, они су најпосле дошли изъ Асии и живе сви међу другимъ народима у Аустрискомъ цар-ству.

8., *Турци*, живе у данашњој Турској, по варошима, измешани с Грцима, Србима, Бугарима.

9., *Литвани*, живе у кралѣвству Прускомъ и царству рускомъ.

10., *Фини и Лаиони*, живе на северу у Русији и Шведској.

11., *Арнауши*, живе у Турској, у Албанији.

12., *Чивуши*, живе расејани по свој Европи.

13., *Цигани*, живе такође расејани међу другимъ народима; доселили се изъ Индије.

Паразитѣ.

IX. Божји законъ.

Кадъ Богъ на гору синайску сиђе, да свомъ народу законъ даде, онда и Мойсее у онај свети облакъ ушавъ предъ нѣга ступи и рече: Свемилостиви! ты оћешъ законе твою народу да дадешъ; а оћели и остали народи, и потоњи родови нѣни гласа твогъ чути?

Они су га сви чули, рече Свесилни. Одъ пророка па до последнѣгъ детета које на свету живи, сви су део свой примили; нѣиове су душе одеци могъ гласа, гласа који савъ светъ испуњава.

Ово рекавъ даде знакъ анђелу душа, да уведе питајућега у царство унутрашнѣгъ створења. Како се зачуди Мойсее кадъ опази, како силомъ речи Вишнѣга створъ човечаства настаде. Ту виде, да е свака душа огранакъ еднога великогъ дрвета пуногъ божији умишляя. „Колико ту душа видишь, рече му анђео, толико и изражая онога гласа, што светъ овај створи. Многе душе сватаю многе гласове, а твоя Мойсее одређена е, да схвати дрво закона целокупно съ кореномъ дебломъ и гранама; али знай, да ће свака по

томъ што е примила и суђена быти; тако е наредба оногъ гласа, што ѿ у животъ уведе.

Онда га узе анђео за руку, и приступивъ с њимъ у придвора рая рече: овде се пре рођеня душе воспитавая и за животъ земни спремая. Како се коя ту послушна иль непослушна покаже, тако и у земни животъ у еданъ иль други родъ силази, на свою награду иль каштигу; аль пре него што у тай животъ ступи, проведе е њъзинъ анђео хранитель по раю и паклу, и покаже награде и радованя праведника и неправедника, и коемъ се коя приволе, по томе се и у животу даде. Коя се райски радованя сећа, и онай животъ за образацъ узме, она ће се божи любимацъ назвати, и већъ овде на земљи утеху рая уживати; коя се на неправеднике угледа, она ће њима раванъ робъ страсти быти; а коя се ни едномъ ни другомъ неприклони, она ће у безсвесѣу задивляти и безумномъ земномъ животиньомъ постати.

На то и анђео мудрости приступи и Мойсию за руку узевъ, у школу небесну уведе говорећи: „ово е сборъ они душа, што на Бога мисле. Свака се душа овога часа чимъ речъ о Богу собомъ поведе овамо дигне; и кадгодъ чувства уђуте и тело засни, она се овде у небу бави, те речъ божию слуша.

Тада Мойсие на колена паднувъ уздану и рече: „Штедаръ е и многомилостивъ Богъ нашъ! Колико онъ све люде воли, вазда ѿ око себе скупля, да имъ свою речъ казуе, речъ вечне истине и любви.

И слепа деца идући у школу могу се у наукама ползовати.

Ако е учитель обученъ и вештъ са слепомъ децомъ у призренію школскихъ предмета поступати; то могу и слепа деца не безъ хасне у месту свогъ ро-

Ћења школу посетавати. Пакъ управъ да се и догоди, да учитель збогъ великогъ числа другихъ ученика или збогъ каквогъ другогъ узрока и nebude у станю са слепомъ децомъ обашка заниматисе; то ѿеду она и пакъ наставленія учительва и отговараня ученика само слушаюћи много више научити, него што бы се веровати могло. И она сиречь поредъ друге деце упражняваю свою память и свой разумъ; и она науку хрїстіанску чешће чуюћи езгру изъ нѣ поцрпе; и она рачунити изъ главе науче, као увеште се и у пояню. Слепа деца посвакїй данъ слушаюћи читаня другихъ ученика и изясненія (толкованя) учительва, тако ихъ запамте, да у станю буду на сва питаня точно отговарати. Она се могу ползовати и у самомъ писаню, и ако се кои тисакъ гласно предае; то га ова лако на память науче, а особито по данашнїмъ методу. Мудра изреченія изъ светога писма; житія србскихъ светителя, и две три песме народне нека ихъ учитель као мале научи, а после ће кадъ буду већи, чимъ едаредъ такову чую, одма лако схватити моћи.

Кадъ други ученици на табли рачуне, пакъ ако имъ учитель рачуне гласно задае, то се често догодити може, да по гдекои рачунъ и слепо дете пре изъ главе израчуна, него што бы га на табли окато дете израдило.

Слепа деца већ у трећой, четвртој своіой години у школу слати се могу: ербо она много пре одъ друге деце утубе; слѣдователно много пре способна поставу и за ученї него друга деца.

Она раніе осете нужду науке, и зато посетаваяюћи школу, велику радость и утешеніе налазе, едно зато, што у школи учебне предмете слушаюћи и памтећи ихъ и тело и духъ свой занимаю; а друго зато, што съ другомъ децомъ чешће разговараяюћисе мисли свое разведраваю. Сремаць.

П О П И С Ъ.

Онихъ честитихъ община у Войводству, кое су завештале сиротой деци своіой, на кнѣге и остале школке опреме помоћи давати, заедно са сумомъ кою годишнѣ на ту целъ изъ общинске касе издаю, и с' даномъ одъ кадъ то чине.

Ада	одъ	1. Септ. 1858.	по	84.	Ф.
Арадацъ	"	10. Ян. 1859.	"	18.	"
Бая	"	21. Нов. 1858.	"	105.	" 1.
Бегечъ	"	31. Дец. 1858.	"	21.	"
Беодра	"	19. Ян. 1857.	"	52.	" 50 н. 2.
Бечей Нов.	"	1. Март. 1857.	"	21.	"
Бечей Ст.	"	17. Апр. 1859.	"	84.	" 3.
Бочаръ	"	19. Септ. 1857.	"	21.	"
Брестовацъ	"	11. Септ. 1859.	"	25.	" 50 нов.
Врбасъ	"	19. Ян. 1859.	"	21.	" 4.
Гложанъ	"	1. Ауг. 1859.	"	3.	"
Дес. Ст. Иванъ	"	31. Ян. 1859.	"	21.	"
Елемиръ	"	19. Юл. 1857.	"	31.	" 50 нов.
Иђошъ	"	21. Ян. 1857.	"	63.	"
Канѣжа стар.	"	10. Септ. 1858.	"	105.	"
Карлово	"	18. Ян. 1857.	"	105.	"
Керъ	"	23. Нов. 1858.	"	31.	" 50 нов.
Кикинда	"	4. Март. 1857.	"	126.	" 5.
Кисачъ	"	31. Дец. 1858.	"	21.	"
Кулпинъ	"	26. Дец. 1858.	"	21.	"
Кумани	"	25. Фебр. 1857.	"	31.	" 50 нов.
Марадикъ	"	1. Септ. 1859.	"	8.	" 40 нов.
Меленци	"	12. Юн. 1857.	"	52.	" 50 нов.
Моолъ	"	5. Фебр. 1859.	"	63.	" 6.
Начиръ	"	8. Окт. 1858.	"	21.	"
Петрово село	"	20. Фебр. 1859.	"	52.	" 50 нов.
Пирошъ	"	20. Дец. 1858.	"	21.	"
Семиклошъ Вел.	"	10. Окт. 1854.	"	8.	" 40 н. 7.

Сентомашъ	одъ 15. Апр. 1859.	по 21. ф.
Сивацъ	„ 14. Мар. 1857.	„ 84. „ 8.
Станишиѣъ	„ 30. Септ. 1858.	„ 63. „ 9.
Стапаръ	„ 11. Септ. 1858.	„ 52. „ 50 нов.
Тарашъ	„ 25. Феб. 1857.	„ 21. „
Товаришево	„ 28. Апр. 1859.	„ 52. „ 50 нов.
Турия	„ 17. Апр. 1859.	„ 31. „ 50 нов.
Феудварацъ	„ 15. Апр. 1859.	„ 42. „
Франѣво	„ 23. Фебр. 1857.	„ 105. „
Футогъ	„ 30. Дец. 1858.	„ 25. „ 20 н.10.
Чанадъ	„ 22. Феб. 1858.	„ 52. „ 50 нов.
Шандоръ	„ 20. Септ. 1858.	„ 21. „
Шове	„ 1. Дец. 1858.	„ 10. „ 50 нов.

Примешбе: 1. за сву децу безъ разлике вере.

2. $\frac{5}{8}$ за Србску и $\frac{3}{8}$ за римску децу.

3. Полакъ за србску а пола за римску децу.

4. $\frac{2}{3}$ за србску а $\frac{1}{3}$ за лутерску децу.

5. $\frac{2}{3}$ за србску а $\frac{1}{3}$ за римску децу.

6. Окромъ тогъ завештала е Моолска обштина

14. Септ. 1858. по 42. фор. на премие за краснописание давати, на 4. србеке и 4. римске деце.

7. Окромъ тога завешто е Семиклошъ истогъ дана годишнѣ по 10. фор. 50. нов. за премие давати.

8. За децу безъ разлике вере.

9. исто тако као и 8.

10. Полакъ за србску а полакъ за римску децу.

Јошъ су и слѣдујуће обштине слѣдеће суме годишнѣ издавати завештале, ал' нису завештателногъ писма одъ себе издале:

Брестачъ завештао 12. фор. 60. нов.

Баносторъ „ 10. „ 50. „

Беочинъ „ 10. „ 50. „

Беркасово „ 15. „ 75. „

Буџановци „ 8. „ 40. „

Вогань	он завештао	10.	фор.	50.	нов.
Врдникъ	"	10.	"	50.	"
Гргуревци	"	21.	"	—	"
Ердевикъ	"	31.	"	50.	"
Инђија	"	15.	"	75.	"
Каменица	"	10.	"	50.	"
Крушед лъ	"	8.	"	40.	"
Лединци	"	10.	"	50.	"
Лажимиръ	"	12.	"	60.	"
Манђелосъ	"	12.	"	60.	"
Нерадинъ	"	8.	"	40.	"
Нештинъ	"	15.	"	75.	"
Павловци	"	10.	"	50.	"
Петровци	"	15.	"	75.	"
Радинци Вел.	"	10.	"	50.	"
Сибачъ	"	8.	"	40.	"
Силбашъ	"	26.	"	25.	"
Гтеяновци	"	12.	"	60.	"
Суботиште	"	12.	"	60.	"
Сусекъ	"	21.	"	—	"
Черевихъ	"	15.	"	75.	"
Шидъ	"	42.	"	—	"
Шулямъ	"	8.	"	40.	"

Приметбе: Местни управители школа заедно са учителяма ваљало бы да се постараю, да се и овуда писмена по формулару одъ Наместништва даномъ што пре начине.

Местни управители и учителя свю оставихъ места коя овде нису наведена, требало бы да се постараю, да се и кодъ њихъ та горепомнута завештана учине и писмена напишу.

По налозима в. Наместништва имаю се ови новци сваке год. на наменъну цель савестно издавати, и рачуни о томе подносити. А цель е, да се отудъ набавляю не само књиге, него и остале деци нуждне школске потребе, као ручне таблице, папиръ, мастило и пера, и по нека форинта да се и за премие изда, т. е. за књижнице к иконице, кое ће се деци доброй поклоняти. Приметити имамо, да се школске књиге не даю деци на поклонъ, него само на послугу, кое имаю у свое време натрагъ школи и школскомъ фонду књига вратити.